

Д. П. Урсу

Одабаш Абібулла

ОДАБАШ Абібулла (псевд.: Тимурджан, Чатыртавлы; 11. 02. 1881, с. Корбекуль Ялтин. пов., нині Ізобільне Ялтин. р-ну, АР Крим – 1937) – кримськотатарський письменник, педагог. Початк. і середню освіту одержав у Криму. Навч. на істор. факультеті Стамбул. університету, де брав участь у громад.-політ. русі студент. молоді. 1911 під псевд. Тимурджан написав поему «Алтын ярыкъ» («Золоте світло»). 1913 у Стамбулі в зб. «Яш татар язылары» («Молоді татарські письменники») опублікував алегор. вірш «Заваллы тайым» («Моє бідне лоша»), а також добірку поезій «Улу бабай» («Великий батько»), присвяч. кримськотатар. просвітнику І. Гаспринському. З початком рев. подій 1917 О. повернувся до Криму. 1920–21 редагував ж. «Ешилъ ада» («Зелений острів»; у підготовці номерів йому допомагала дружина Айше Мільканович, яка добре аналізувала літ. твори) та «Бильги» («Знання»). Від 1921 працював у Нар. комісаріаті освіти Крим. АРСР, водночас викладав у Крим. пед. інституті (Сімферополь) та Тотайкой. пед. технікумі (нині с. Ферсманове Сімфероп. р-ну). О. видав низку шкіл. підручників із кримськотатар. мови та літ-ри, зокрема 1924 спільно з І. Кая – навч. посібник «Руководство для обучения крымскотатарскому языку», що витримав кілька видань. 1923 під псевд. Чатыртавлы окремою книгою вийшла його повість «Унут-майджакъ» («Не забуде»; обидва – Сімферополь). У ж. «Окъув ишлери» («Проблеми освіти»), що видавали від 1925, окрім віршів та оповідань, публікував пед. і культ.-осв. статті. 26 жовтня 1928 заарешт. у т. зв. справі партії Міллі-Фірка й засудж. до 10 р. таборів. 1937 його дружина отримала повідомлення про смерть чоловіка (місце, обставини і дата смерті невідомі). О. зробив вагомий внесок у літературу, просвітництво та культуру кримськотатар. народу.

Рекомендована література

1. Асанова Дж. Абибулла Одабаш // Йылдыз. 1991. № 4;
2. «Я никого не забуду...»: Сб. произведений крымскотатар. писателей 1913–1940 гг. Сф., 2001;
3. Dr. Zuhâl Yuksel. Abibulla Odabasninnin Altın Yarıksiiri // Репрессиров. поколение крымскотатар. общественно-полит. деятелей, подвижников науки и культуры: Мат. Междунар. конф. 28–29 мая 1999 г. Сф., 2001;

4. Гуменюк В. Юксек гуманизм рухунда (Абибулла Одабаш (Тимурджан) веонунъ «Алтын ярыкъ» дестаны) // Йылдыз. 2003. № 6;
5. Деятели крымскотатарской культуры.

Бібліографічний опис:

Одабаш Абібулла / Д. П. Урсу // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2022. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-74949>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).